

Prof. Dr. Berrin AKBULUT

CEZA HUKUKU
GENEL HÜKÜMLER

Prof. Dr. Berrin AKBULUT

CEZA HUKUKU GENEL HÜKÜMLER

Gözden geçirilmiş ve genişletilmiş

12. Baskı

ADALET YAYINEVİ

Ankara - 2025

ADALET BASIM YAYIM DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ceza Hukuku Genel Hükümler

Berrin Akbulut

Hukuk Yayınları Dizisi – 2029

Onikinci Baskı : Eylül, 2025

ISBN : 978 – 625 – 377 – 402 – 8

ADALET YAYINEVİ

Merkez

Strazburg Caddesi No: 10/B Sıhhiye-Ankara
Tel : (0312) 231 17 00
Fax : (0312) 231 17 10

İstanbul Şube

Mustafa Kemal Caddesi No: 60/C
(Anadolu Adliyesi Karşısı) Kartal-İstanbul
Tel : (0216) 305 72 81

Dağıtım

Strazburg Caddesi No: 17/B Sıhhiye-Ankara

Bursa Şube

Bursa Adliye Sarayı Zemin Kat Bursa

 : adalet.com.tr – adaletyayinevi.com

 : adalety@adaletyayinevi.com

 : facebook.com/adaletyayinevi

 : twitter.com/adaletyayinevi

Sayfa Tasarımı:

Nimet Yıldız

Kapak Tasarımı:

Yasin Özbudak

Baskı:

Dedemat Ambalaj Matbaacılık San. ve Dış Tic.Ltd.Şti.
Fidanlık Mah. Mithatpaşa Cd. 31/12 Çankaya/Ankara
Sertifika No: 70086

ONİKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

Ceza Hukuku Genel Hükümler kitabının 12. baskısına kitaptaki konular gözden geçirilip bazı düzeltmeler yapılmış, bazı açıklamalar ilave edilmiş, doktrindeki yeni gelişmelere, görüşlere yer verilmiştir. Ayrıca 07.11.2024 tarihli 32722 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 7531 sayılı “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 04.06.2025 tarihli 32920 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 7550 sayılı “Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ve 21.07.2025 tarihli 32965 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 7557 sayılı “Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile getirilen değişiklikler kitabın ilgili yerlerine işlenmiş ve gereken düzeltmeler yapılmıştır. Ayrıca Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararları da ilgili yerlere ilave edilmiştir. Yargıtay’ın yeni kararlarının ilgili bölümlere yerleştirilmesine ve değerlendirilmesine devam edilmiştir.

Kitabın 11. baskısını okuyarak görüş ve eleştiriyle kitaba katkı sunan Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dr. Öğretim Üyesi Bekir Boga’ya teşekkür ediyorum.

12. baskısının yapıldığı Ceza Hukuku Genel Hükümler kitabının okuyuculara faydalı olmasını arzu ediyorum. Esere yönelik hata, görüş ve eleştirilerin bakbulut@selcuk.edu.tr adresine bildirilmesi memnuniyet verecek olup, bu yöndeki iletilere şimdiden şükranlarımı sunuyorum.

Kitabın basımını gerçekleştiren ve titiz çalışmayla yayına hazırlayan Adalet Yayınevi çalışanlarına ve Yayınevi sahibi sayın Hakan Karaaslan’a çok teşekkür ediyorum.

13.08.2025

Berrin AKBULUT

Meram/Konya

İÇİNDEKİLER

ONİKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	5
İÇİNDEKİLER	7
KISALTMALAR	23

Birinci Bölüm

GENEL ESASLAR VE CEZA KANUNUNUN UYGULAMA ALANI

Ş1. GİRİŞ

I. CEZA HUKUKUNDA GÖREV	29
II. CEZA HUKUKUNDA AMAÇ	33
III. CEZA HUKUKUNUN HUKUK DÜZENİ İÇİNDEKİ YERİ	38
IV. CEZA HUKUKUNUN ALT DİSİPLİNLERİ	40
V. CEZA HUKUKUNUN DİĞER BİLİM DALLARIYLA İLİŞKİSİ	42
A. Anayasa Hukuku	42
B. İdare Hukuku	44
C. Devletler Hukuku	47
D. Medeni Hukuk	48
E. Kriminoloji ve Diğer Yakın Disiplinler	48

Ş2. CEZA HUKUKUNUN KAYNAKLARI VE YORUM

I. CEZA HUKUKUNUN KAYNAKLARI	50
A. Doğrudan Kaynaklar	50
1. Anayasa	50
2. Uluslararası Sözleşmeler	51
3. Kanun	52
a) Türk Ceza Kanunu	52
b) Diğer Kanunlar	53
c) Genel Kanun-Özel Kanun İlişkisi	54
B. Dolayısıyla Kaynaklar	57
II. YORUM	58
A. Genel Olarak	58
B. Yorum Araçları	59
C. Yorum Çeşitleri	60
1. Yapan Organa Göre Yorum Çeşitleri	60
2. Niteliğine Göre Yorum Çeşitleri	60

§3. CEZA HUKUKUNUN TARİHİ GELİŞİMİ VE SUÇ-KABAHAHAT AYRIMI

I. CEZA HUKUKUNUN TARİHİ GELİŞİMİ	62
A. Genel Olarak	62
B. Türk Ceza Hukukunun Gelişimi	66
1. Cumhuriyet Öncesi Dönemde Yaşanan Gelişmeler	66
2. Cumhuriyet Sonrası Yaşanan Gelişmeler	70
II. SUÇ-KABAHAHAT AYRIMI	75
A. Genel Olarak	75
B. Suç Kabahat Ayırımında İleri Sürülen Görüşler ve Değerlendirme	81
1. Suç Kabahat Ayırımında İleri Sürülen Görüşler	81
2. Değerlendirme	86
C. Suç-Kabahat Ayırımında Suç Politikası	94
D. Kabahatler Hukukunun Ceza Hukuku İçindeki Yeri	100

§4. KANUNİLİK İLKESİ

I. GENEL OLARAK	105
II. KANUNİLİK İLKESİNİN ANLAMI VE KAPSAMI	106
III. KANUNİLİK İLKESİNİN SONUÇLARI	117
A. Örf ve Âdet Hukukuyla Ceza Uygulama Yasağı	117
B. Belirlilik İlkesi	119
C. Kıyas Yasağı	128
D. Geriye Yürüme Yasağı	136

§5. TÜRK CEZA KANUNUNUN UYGULAMA ALANI

I. ZAMAN BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI	137
A. Genel Olarak	137
B. Geriye Yürüme Yasağı	139
C. Lehe Kanunun Geriye Yürümesi	147
D. Lehe Kanunun Belirlenmesi	157
E. Süreli veya Geçici Kanunlarda Zaman Bakımından Uygulama	168
F. Suçun İşlendiği Zaman	170
II. YER BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI	183
A. Genel Olarak	183
B. Mülkilik İlkesi	189
1. Ülke Kavramı	189
2. Suçun İşlendiği Yerin Belirlenmesi	194
a) Genel Olarak	194
b) Suçun İşlendiği Yer	195
c) İnternet Suçlarında Suçun İşlendiği Yer	203
3. Türkiye'de Yeniden Yargılama Yapılması	206

C. Şahsilik İlkesi.....	208
1. Genel Olarak.....	208
2. Faile Göre Şahsilik İlkesi.....	209
a) Görev Suçları.....	209
b) Vatandaş Tarafından İşlenen Suçlar.....	210
3. Mağdura Göre Şahsilik İlkesi	215
D. Koruma (Gerçeklik) İlkesi.....	217
1. TCK m. 12/1 Kapsamında Devleti Koruma İlkesi.....	217
2. TCK m. 13/1-b Kapsamında Devleti Koruma İlkesi	218
E. İkame Yargı İlkesi.....	219
F. Evrensellik İlkesi	221
G. Mahsup	223
H. Yabancı Ülkede Verilmiş Mahkumiyete Bağlı Hak Yoksunlukları	225
I. Yabancı Ülke Kanununun Göz Önünde Bulundurulması	229
III. KİŞİ BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI	230
A. Genel Olarak.....	230
B. Cumhurbaşkanı	231
C. Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanlar	238
D. Milletvekilleri.....	239
1. Genel Olarak.....	239
2. Yasama Sorumsuzluğu	240
3. Yasama Dokunulmazlığı.....	241
E. Diplomasi Temsilcileri	244
F. Asker Kişiler	247

§6. GERİ VERME

I. GENEL OLARAK.....	249
II. ŞARTLARI	254
A. Fiile İlişkin Şartlar	254
B. Faile İlişkin Şartlar	262
III. GERİ VERME USULÜ.....	264
IV. GERİ VERMEDE ÖZELLİK KURALI.....	270

İkinci Bölüm SUÇTA SORUMLULUĞUN ESASLARI

§ 7. SUÇ

I. TANIM	275
II. SUÇUN YAPISINI AÇIKLAYAN TEORİLER	277
A. Klasik Suç Teorisi (1866-1932).....	277
B. Neoklasik (Teleolojik) Suç Teorisi (1883-1962)	279

C. Gai (Final) Suç Teorisi.....	280
D. Negatif Suç Unsurları Teorisi (Bütüncül Haksızlık Teorisi)	281
III. HAKSIZLIK OLUŞTURAN BİR FİİL OLARAK SUÇUN HUKUKA AYKIRILIK VE KUSURLA İLİŞKİSİ	282
IV. FİİLİN SOSYAL UYGUNLUĞU	284
V. SUÇUN UNSURLARI.....	288
A. Tipiklik.....	288
B. Hukuka Aykırılık	293
VI. CEZALANDIRILABİLİRLİĞİN DİĞER ŞARTLARI	294
A. Objektif Cezalandırılabilme Şartları	294
B. Şahsi Cezasızlık Sebepleri veya Cezayı Kaldıran Şahsi Sebepler.....	299

§8. TİPİKLİĞİN MADDİ UNSURLARI

I. MADDİ UNSURUN FONKSİYONLARI VE ÖGELERİ.....	303
A. Fonksiyonları.....	303
B. Ögeleri	309
II. FİİL (HAREKET)	310
A. Genel Olarak	310
B. Hareket Teorileri.....	315
1. Doğal (Nedensel) Hareket Teorisi	315
2. Gai (Final-Amaççı) Hareket Teorisi.....	316
3. Sosyal Hareket Teorisi.....	318
4. Olumsuz Hareket Teorisi.....	320
5. Kişisel Hareket Teorisi	321
6. Hukuken Korunan Değerlere Riayetsizliğin İfadesi	322
7. Değerlendirme	323
C. Hareket Olmayan Hususlar	325
D. Yapay Zekâ ve Hareket.....	333
1. Yapay Zekâ	333
2. Hareket	335
E. Hareketin Tipiklikte Düzenlenişine Göre Suçlar.....	341
1. Genel Olarak	341
2. Tek Hareketli Suçlar	342
3. Çok Hareketli Suçlar (Birden Fazla Hareketli Suçlar).....	342
4. Serbest Hareketli Suçlar	344
5. Bağlı Hareketli Suçlar	344
6. Seçimlik Hareketli Suçlar	345
7. Kesintisiz (Mütemadi) Suçlar.....	352

III. İCRAİ - İHMALİ SUÇLAR	357
A. Genel Olarak.....	357
B. İhmali Suçların Çeşitleri.....	367
1. Gerçek İhmali Suçlar.....	367
2. Gerçek Olmayan İhmali Suçlar.....	368
a) Genel Olarak.....	368
b) Görünüşte İhmali Suçun Unsurları.....	370
c) Belli Bir İcrai Davranışta Bulunma Hususunda Hukuki Yükümlülük.....	371
aa) Garantörlük.....	371
bb) Garantörlük Durumları.....	372
aaa) Maddi Unsur Kapsamında Garantörlük Durumları.....	372
bbb) Garantörlük Durumunun Hukuki Nedenleri.....	373
aaaa) Koruma Garantörlüğü.....	375
bbbb) Gözetim Garantörlüğü.....	383
d) Denklik Kaydı.....	402
C. Beklenebilirlik.....	404
D. İhmali Suçlarla İlgili Diğer Konular.....	406
IV. NETİCE	408
A. Genel Olarak.....	408
B. Tipiklikte Neticenin Aranıp Aranmamasına Göre Suçlar.....	409
1. Sırf Hareket Suçları.....	409
2. Neticeli Suçlar.....	410
C. Tipiklikte Neticenin Sayısına Göre Suçlar.....	411
V. NEDENSELLİK BAĞI VE OBJEKTİF İSNADİYET	411
A. Nedensellik Bağı.....	411
1. İcrai Şekilde Gerçekleştirilen Neticeli Suçlarda.....	411
a) Genel Olarak.....	411
b) Şart Teorisi.....	415
aa) Şartların Eşitliği Formülü (condicio sine qua non).....	416
bb) Kanuna Uygun Şart Formülü.....	418
cc) Formüllere Göre Nedensellik Bağının Kesilmesi.....	419
c) Uygun Sebep Teorisi.....	422
2. İhmali Suçlarda Nedensellik Bağı.....	424
3. Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suçlarda Nedensellik Bağı.....	429
4. Somut Tehlike Suçlarında Nedensellik Bağı.....	431
B. Objektif İsnadiyet.....	432
1. Genel Olarak.....	432
2. Fiilin Objektif İsnat Edilebilirliğini Ortadan Kaldıran Nedenler.....	435

a) İzin Verilen Risk	435
b) Yükümlülüğe Aykırılık İlişkisinin Bulunmaması.....	439
c) Riskin Artırılması Teorisi	442
d) Neticenin Normun Koruma Amacı Dışında Kalması Nedeniyle Fiilin Objektif İsnad Edilebilirliğinin Ortadan Kalkması.....	444
e) Riskin Azaltılması Nedeniyle Fiilin Objektif İsnad Edilebilirliğinin Ortadan Kalkması	446
f) Hukuken Önemli Herhangi Bir Tehlikenin Yaratılmaması Nedeniyle Fiilin Objektif İsnad Edilebilirliğinin Kalkması.....	447
g) İzin Verilmeyen Riskin Gerçekleştirilmesine Rağmen, Neticenin Failin Fiilinin Etkisiyle Gerçekleşmemesi	448
h) Bir Kimsenin İsteyerek Kendini Zarara veya Tehlikeye Sokmasının Etkisi.....	452
ı) Yabancı Tehlikenin Bilinçli Olarak Üstlenilmesi	457
j) Başka Birinin Sorumluluk Alanına Geçen Neticelerin İsnadiyeti (Yabancı Birinin Sorumluluk Alanına Dâhil Etme).....	462
k) Güven İlkesi	468
l) Temel Suç Tipinin İçerdiği Tipik Tehlikeliliğin Ağır veya Başka Neticede Gerçekleşmesi	473
VI. FAİL.....	482
A. Genel Suçlar ve Özgü Suçlar.....	482
B. Bizzat İşlenebilen Suçlar.....	485
C. Tüzel Kişilerin Fail Olabilmesi Sorunu	487
1. Tüzel Kişilerin Sorumluluğu	487
2. Tüzel Kişilerin Cezalandırılması	491
VII. MAĞDUR.....	495
VIII. KONU	498
IX. NİTELİKLİ UNSURLAR	503
§9. TİPİKLİĞİN MANEVİ (SÜBJEKTİF) UNSURLARI	
I. GENEL OLARAK	507
II. MANEVİ UNSUR ŞEKİLLERİ	508
A. Kast ve Taksir	509
B. Kanuni Tanımda Yer Alan Diğer Sübjektif Unsurlar	511
III. KAST.....	514
A. Kastın Tanımı ve Unsurları	515
B. Kastın Konusu	517
C. Kastın Bulunması Gereken Zaman	523
D. Kast Şekilleri.....	524
1. Doğrudan Kast.....	525

2. Olası (Muhtemel) Kast.....	531
3. Alternatif Kast-Kümülatif Kast	542
E. Kastı Ortadan Kaldıran Hata	545
1. Genel Olarak.....	545
2. Maddi Unsurlarda Hata (Unsur Yanılgısı)	547
3. Nitelikli Unsurlarda Hata	558
4. Başka Suçtan Sorumluluğu Gerektiren Hata.....	550
IV. TAKSİR	561
A. Genel Olarak.....	561
B. Ceza Hukukunda Taksirin Önemi.....	563
C. Taksir Şekilleri.....	568
1. Bilinçli Taksir	570
2. Bilinçsiz Taksir	573
D. Taksirin Unsurları	574
E. Taksirli Suçlarda Kusur	583
F. Taksirli Suçlarda Şahsi Cezasızlık Sebebi veya Cezada İndirim Yapılmasını Gerektiren Şahsi Sebep	590
V. NETİCE SEBEBİYLE AĞIRLAŞAN SUÇLAR	597
A. Tanım ve Sorumluluk Şartları	597
B. Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suçlarda Hata	604
VI. İHMALİ SUÇLARDA MANEVİ UNSUR.....	607
A. Kast.....	607
B. Taksir	609

§10. HUKUKA AYKIRILIK

I. HAKSIZLIĞIN UNSURU OLARAK HUKUKA AYKIRILIK	610
II. HUKUKA UYGUNLUĞUN GENEL ESASLARI	612
A. Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Kaynakları	612
B. Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Yapısı	615
III. HUKUKA UYGUNLUK NEDENLERİ	618
A. Genel Olarak.....	618
B. Kanun Hükümünün Yerine Getirilmesi	625
C. Meşru Savunma	634
1. Genel Olarak.....	634
2. Şartları	635
3. Malın Korunması Amacıyla Kurulan Önleyici ve Koruyucu Mekanizmalar	653
D. İlgilinin Rızası	654
1. Genel Olarak.....	654

2. Hukuki Esası	662
3. Şartları.....	663
4. Tıbbi Müdahalenin Hukuka Uygunluğu.....	674
E. Hakkın Kullanılması.....	681
1. Şartları.....	681
2. Bazı Hakkın Kullanılması Hukuka Uygunluk Nedenleri.....	683
a) Haber Verme Hakkı	683
b) İfade Özgürlüğü	690
c) Resmi İzin	699
F. Yükümlülüklerin Çatışması.....	701
IV. NETİCE SEBEBİYLE AĞIRLAŞAN SUÇLARDA HUKUKA AYKIRILIK.....	706
V. HUKUKA UYGUNLUK NEDENLERİNDE SINIRIN AŞILMASI.....	708
VI. HUKUKA UYGUNLUK NEDENLERİNİN MADDİ ŞARTLARINDA HATA	715

§11. KUSURLULUK

I. GENEL OLARAK	724
II. KUSURLULUĞUN ŞARTLARI	729
A. Genel Olarak	729
B. Kusur Yeteneği.....	731
1. Kusur Yeteneği Kavramı	731
2. Kusur Yeteneğinin Bulunması Gereken Zaman	733
C. Kusurluluğu Etkileyen Nedenler	738
1. Yaş Küçüklüğü	738
a) Genel Olarak.....	738
b) 12 Yaşını Tamamlamamış Çocuklar	743
c) 12-15 Yaş Grubu Çocuklar	746
d) 15-18 Yaş Grubu Arası Çocuklar	756
2. Akıl Hastalığı.....	758
3. Sağır ve Dilsizlik.....	764
4. Geçici Nedenler, Alkol veya Uyuşturucu Madde Etkisinde Bulunma	766
5. Zorunluluk Hali.....	772
a) Genel Olarak.....	772
b) Şartları.....	776
6. Hukuka Aykırı ve Fakat Bağlayıcı Emrin Yerine Getirilmesi	780
a) Hukuka Uygun Emir	781
b) Hukuka Aykırı Emir	784
c) Suç Teşkil Eden Emir	786
d) Hata	787
7. Meşru Savunmada Sınırın Heyecan, Korku veya Telaş Nedeniyle Aşılması	790

8. Cebir ve Şiddet, Korkutma ve Tehdit Etkisiyle İrade Yeteneğinin Etkilenmesi	802
9. Haksız Tahrik.....	805
a) Genel Olarak	805
b) Şartları	808
c) Özel Durumlar.....	818
aa) Tasarlama ve Haksız Tahrik	818
bb) Haksız Tahrik ve Meşru Savunma.....	821
cc) Haksız Tahrik ve Töre Saiki-Kan Gütme Saiki	822
dd) Hata veya Sapmada Haksız Tahrik.....	822
D. Haksızlık Bilinci	824
1. Genel Olarak.....	824
2. Haksızlık Yanılgısı	827
3. Taksirli Suçlarda Haksızlık Yanılgısı	838
III. KUSURLULUĞU KALDIRAN VEYA AZALTAN NEDENLERİN MADDİ ŞARTLARINDA HATA	839
IV. YAPAY ZEKÂ VE KUSUR	841

§12. TEŞEBBÜS

I. GENEL OLARAK.....	846
II. TEŞEBBÜSÜN CEZALANDIRILMASI NEDENİNİ AÇIKLAYAN TEORİLER.....	850
A. Objektif Teori	850
B. Sübjektif Teori	851
C. Karma Teoriler.....	852
D. Kanunumuzun Düzenlemesi.....	852
III. TEŞEBBÜSÜN ŞARTLARI	853
A. Genel Olarak.....	853
B. Suç İşleme Kastının Varlığı.....	854
C. İcra Hareketlerinin Başlaması.....	858
1. Objektif Teoriler	859
a) Şekli Objektif Teori.....	859
b) Maddi Objektif Teori.....	859
2. Sübjektif Teoriler	860
3. Karma Teoriler	861
4. Kanunumuzun Düzenlemesi	862
D. Hareketin Elverişli Olması	867
E. Elinde Olmayan Nedenlerle Suçun Tamamlanamaması.....	869
IV. TEŞEBBÜSTE CEZA	873
V. ÖZEL DURUMLAR VE TEŞEBBÜS	874
A. İştirak Halinde İşlenen Suçlar ve Teşebbüs	874
B. İhmalî Suçlar ve Teşebbüs	875

C. Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suçlar ve Teşebbüs	878
VI. GÖNÜLLÜ VAZGEÇME	882
A. Genel Olarak	882
B. Şartları	884
1. TCK m. 36'nın Şartları.....	884
2. TCK m. 41'in Şartları.....	901
C. İhmali Suçlarda ve Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suçlarda Gönüllü Vazgeçme.....	909
D. Sonucu	910
VII. ETKİN PİŞMANLIK	910

§13. İŞTİRAK

I. GENEL OLARAK	914
II. DAR FAİL KAVRAMI-GENİŞ FAİL KAVRAMI	916
III. AYIRT ETME PRENSİBİ VE TEKLİK PRENSİBİ	917
A. Ayırt Etme Prensibi	918
B. Teklik Prensibi.....	920
IV. DOLAYLI FAİLLİK VE YAN FAİLLİK	923
A. Dolaylı Faillik	923
1. Tanım ve Niteliği	923
2. Özgü Suçlarda ve Bizzat İşlenebilen Suçlarda Dolaylı Faillik.....	926
3. Dolaylı Faillik Durumları	930
4. Dolaylı Failin Hata İçinde Olması.....	935
5. İhmali Suçlarda Dolaylı Faillik.....	936
6. Dolaylı Faillikte Teşebbüs.....	936
7. Dolaylı Faillikle İlgili Diğer Konular	937
B. Yan Faillik	937
V. CEZA KANUNUMUZDA DÜZENLENEN İŞTİRAK ŞEKİLLERİ	939
A. Genel Olarak	939
B. Müşterek Faillik	940
1. Fiilin İcrası Üzerinde Müşterek Hâkimiyet	942
2. Birlikte Suç İşleme Kararı.....	953
3. Özgü Suçlarda Müşterek Faillik	957
4. Müşterek Faillikle İlgili Diğer Konular.....	962
C. Şeriklik	964
1. Şeriklerin Cezalandırılmasının Esası	964
2. Bağlılık Kuralı.....	968
a) Bağlılık Kuralı Şekilleri.....	968
b) Sınırlı Bağlılık Kuralı	971

aa) Genel Olarak	971
bb) Şartları.....	972
3. Azmettirme.....	979
4. Yardım Etme	998
D. Nitelikli Unsurların Ortaklara Uygulanması	1006
E. İştirakte Suç-Kabahat İlişkisi	1016

§14. İÇTİMA

I. GENEL OLARAK.....	1017
A. Kavram	1017
B. İctimanın Önemi.....	1018
C. Fiil Tekliği-Fiil Çokluğu	1021
1. Fiil Tekliği	1021
a) Doğal Anlamda Hareket Tekliği.....	1021
b) Doğal Hareket Tekliği	1022
aa) Tipikliğin Tekrarlayan Aynı Tarz Hareketlerle Gerçekleştirilmesi	1028
bb) Birbirini Takip Eden Hareketlerle Tipikliğin Gerçekleştirilmesi	1039
c) Tipik Hareket Tekliği	1042
d) İhmali Suçlarda Fiil Tekliği.....	1050
2. Fiil Çokluğu	1053
II. İÇTİMA ŞEKİLLERİ.....	1053
A. Normların İctimai	1053
1. Tanım ve Hukuki Önemi	1053
2. Normların İctimai Şekilleri	1055
a) Özel Normun Önceliği İlkesi.....	1055
b) Yardımcı Normun Sonralığı İlkesi	1056
c) Bir Normun Diğeri Tarafından Tüketilmesi İlkesi	1057
B. Suçların İctimai	1059
1. Zincirleme Suç	1059
a) Genel Olarak	1059
b) Hukuki Niteliği.....	1062
c) Şartları	1064
aa) Birden Çok Fiilin Bulunması.....	1065
bb) Fiillerin Aynı Suçları Oluşturması	1072
cc) Suçların Aynı Kişiyeye Karşı İşlenmesi.....	1076
dd) Bir (Aynı) Suç İşleme Kararı	1079
d. Zincirleme Suçun Uygulanmayacağı Suçlar.....	1086

e. Zincirleme Suçun Sonuçları	1087
2. Fikri İçtima.....	1089
a) Genel Olarak.....	1089
b) Şartları.....	1091
aa) Tek Fiil Olması.....	1091
bb) Birden Fazla Suçun Gerçekleşmesi.....	1099
aaa) Genel Olarak.....	1099
bbb) Aynı Suçların İşlenmesi	1100
ccc) Farklı Suçların İşlenmesi	1101
c) Sonuçları.....	1105
d) Fikri İçtimada Özel Durumlar.....	1109
aa) Kesintisiz Suçlar ile Ani Suçlar Arasında Fikri İçtima	1109
bb) Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suçlar ve Fikri İçtima	1110
III. SUÇLAR İLE KABAHAHLER ARASINDA İÇTİMA.....	1110
A. Şartları	1110
B. Sonuçları	1113

Üçüncü Bölüm YAPTIRIMIN ESASLARI

§15. CEZA HUKUKU YAPTIRIMLARI

I. YAPTIRIM	1119
A. Genel Olarak	1119
B. Yaptırım Kavramı	1119
II. YAPTIRIM TÜRLERİ.....	1121
A. Ceza	1122
1. Cezanın Nitelikleri	1122
Cezanın Türleri.....	1122
a) Genel Olarak.....	1122
b) Hapis Cezası.....	1124
aa) Ağırlaştırılmış Müebbet Hapis Cezası	1124
bb) Müebbet Hapis Cezası	1127
cc) Süreli Hapis Cezası	1128
aaa) Kısa Süreli Hapis Cezalarının Seçenek Yaptırımlara Çevrilmesi	1130
aaaa) Genel Olarak	1130
bbbb) Şartları.....	1132
cccc) Seçenek Yaptırımlar	1134
1) Adli Para Cezası.....	1136

2) Aynen İade, Suçtan Önceki Hâle Getirme veya Tazmin Suretiyle Tamamen Giderilmesi	1137
3) Bir Eğitim Kurumuna Devam Etme.....	1138
4) Belirli Yerlere Gitmekten veya Belirli Etkinlikleri Yapmaktan Yasaklanma.....	1139
5) Ehliyet ve Ruhsat Belgelerinin Geri Alınması, Belli Bir Meslek ve Sanatı Yapmaktan Yasaklanma	1140
6) Kamuya Yararlı İşte Çalıştırma	1141
dddd) Seçenek Yaptırımların Gereklerinin Yerine Getirilmemesi	1143
bbb) Hapis Cezasının Özel İnfaz Usulleri.....	1145
dd) Hapis Cezasının Erteleenmesi	1147
aaa) Genel Olarak	1147
bbb) Şartları.....	1150
aaaa) İki Yıl veya Daha Az Hapis Cezasına Mahkum Olmak	1150
bbbb) Daha Önce Kasıtlı Bir Suçtan Dolayı Üç Aydan Fazla Hapis Cezasına Mahkum Edilmemiş Olmak	1151
cccc) Yargılama Sürecinde Gösterdiği Pişmanlık Dolayısıyla Tekrar Suç İşlemeyeceği Konusunda Mahkemede Bir Kanaatin Oluşması.....	1152
ccc) Erteleme Kararı	1154
ddd) Ertelemenin Sonuçları.....	1155
ee) Koşullu Salıverilme.....	1159
aaa) Genel Olarak	1159
bbb) Koşullu Salıvermenin Şartları	1160
aaaa) Cezanın Belli Bir Bölümünün Çekilmiş Olması ...	1160
bbbb) Koşullu Salıverme Hükümlerinin Uygulanmayacağı Haller	1134
cccc) İyi Halli Olması	1170
ccc) Koşullu Salıverme Kararı	1171
ddd) Koşullu Salıvermenin Sonuçları	1172
ff) Denetimli Serbestlik Tedbiri Uygulanarak Cezanın İnfazı.....	1175
c) Adlî Para Cezası.....	1183
aa) Genel Olarak	1183
bb) Adlî Para Cezasının Tespiti	1185
cc) Adlî Para Cezasının İnfazı	1186
B. Güvenlik Tedbiri	1191

1. Genel Olarak	1191
2. Belli Hakları Kullanmaktan Yoksun Bırakılma	1196
a) Genel Olarak.....	1196
b) Ceza Mahkumiyetinin Kanuni Sonucu Olan Belli Hakları Kullanmaktan Yoksun Bırakılma	1198
c) Hak ve Yetkilerden Birinin Kötüye Kullanılması Suretiyle İşlenen Suçlar Dolayısıyla Karar Verilmesi Zorunlu Olan Yasaklılık.....	1208
d) Taksirli Suçlardan Mahkumiyet Halinde Karar Verilebilen Hak Yoksunluğu	1212
3. Müsadere	1213
a) Genel Olarak.....	1213
b) Eşya Müsaderesi.....	1214
c) Kazanç Müsaderesi.....	1220
4. Çocuklara Özgü Güvenlik Tedbirleri	1223
5. Akıl Hastalarına Özgü Güvenlik Tedbirleri.....	1227
6. Alkol ya da Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Bağımlısı Kişilere İlişkin Güvenlik Tedbiri	1233
a) TCK'nin 57/7. fıkrası Gereğince Bağımlılara İlişkin Güvenlik Tebirinin İnfazı.....	1233
b) TCK m. 191 Kapsamında Bağımlıların Tedavisi	1235
7. Suçta Tekerrür ve Özel Tehlikeli Suçlular	1240
a) Tekerrürün Hukuki Niteliği	1240
b) Tekerrürün Şartları	1240
aa) Önceden İşlenen Suçtan Dolayı Verilen Hüküm Kesinleştikten Sonra Yeni Bir Suçun İşlenmesi	1240
bb) Yeni Bir Suçun İşlenmiş Olması.....	1242
cc) Yeni Suçun Belirli Sürede İşlenmesi	1243
c) Tekerrürün Sonuçları.....	1245
d) Özel Tehlikeli Suçlular	1251
8. Sınır Dışı Edilme.....	1252
9. Tüzel Kişiler Hakkında Güvenlik Tedbiri	1253
10. Denetimli Serbestlik Tedbiri.....	1259

Ş16. CEZANIN BELİRLENMESİ VE BİREYSELLEŞTİLMESİ

I. GENEL OLARAK	1261
II. HAPİS CEZASININ BELİRLENMESİ VE BİREYSELLEŞTİRİLMESİ	1262
III. ADLİ PARA CEZASININ BELİRLENMESİ VE BİREYSELLEŞTİRİLMESİ.....	1276
IV. CEZA SÜRELERİNİN HESAPLANMASI	1277
V. TAKDİRİ İNDİRİM NEDENLERİ	1277
A. Genel Olarak	1277
B. Failin Geçmişi.....	1280

C. Failin Sosyal İlişkileri.....	1281
D. Fiilden Sonraki ve Yargılama Sürecindeki Pişmanlığını Gösteren Davranışları	1281
E. Cezanın Failin Geleceği Üzerinde Olası Etkileri	1282
VI. MAHSUP	1283

§17. DAVA VE CEZA İLİŞKİSİNİ DÜŞÜREN SEBEPLER

I. GENEL OLARAK.....	1289
II. SANIĞIN VEYA HÜKÜMLÜNÜN ÖLÜMÜ	1290
A. Sanığın Ölümü	1290
B. Hükümlünün Ölümü.....	1291
III. AF	1292
A. Genel Olarak.....	1292
B. Ceza Kanunumuzda Düzenlenen Af Çeşitleri	1294
1. Genel Af.....	1294
2. Özel Af	1295
IV. DAVA VE CEZA ZAMANAŞIMI.....	1296
A. Genel Olarak.....	1296
B. Dava Zamanaşımı	1298
1. Dava Zamanaşımı Sürelerinin Uygulanmayacağı Suçlar	1301
2. Dava Zamanaşımı Süreleri ve Belirlenmesi.....	1303
3. Dava Zamanaşımı Sürelerinin İşlemeye Başlaması	1308
a) Genel Olarak	1308
b) Aynı Fiilden Dolayı Yeniden Yargılama Halinde Dava Zamanaşımı Süresinin İşlemeye Başlaması	1310
c) Dava Zamanaşımı Sürelerinin İşlemeye Başlaması	1315
aa) Tamamlanmış Suçlarda	1315
aaa) Sırf Hareket Suçlarında.....	1316
bbb) Neticeli Suçlarda	1316
ccc) Tehlike Suçlarında	1320
ddd) Taksirli Suçlarda	1321
eee) İhmalî Suçlarda.....	1322
fff) Kesintisiz Suçlarda.....	1323
bb) Teşebbüs Halinde Kalmış Suçlarda.....	1323
cc) İştirak Halinde İşlenen Suçlarda	1324
dd) Suçların İçtimanda.....	1325
aaa) Fikri İçtimada.....	1327
bbb) Zincirleme Suçlarda.....	1327
ee) Objektif Cezalandırılabilme Şartları İçeren Suçlarda.....	1332

ff) Çocuklara Karşı Belirli Kişiler Tarafından İşlenen Suçlarda	1334
gg) Kovuşturma Şartlarına Bağlı Suçlarda.....	1334
hh) Dava Zamanaşımına İlişkin Özel Belirleme İçeren Suçlarda.....	1335
4. Dava Zamanaşımı Süresinin Durması ve Kesilmesi	1335
a) Genel Olarak.....	1335
b) Dava Zamanaşımı Süresinin Durması	1336
c) Dava Zamanaşımı Süresinin Kesilmesi.....	1339
C. Ceza Zamanaşımı	1344
1. Genel Olarak	1344
2. Ceza Zamanaşımı Süreleri	1345
3. Ceza Zamanaşımı Sürelerinin Başlaması	1347
4. Ceza Zamanaşımının Uygulanmayacağı Suçlar	1348
5. Ceza Zamanaşımı Süresinin Durması ve Kesilmesi	1348
a) Ceza Zamanaşımı Süresinin Durması.....	1348
b) Ceza Zamanaşımı Süresinin Kesilmesi	1349
6. Zamanaşımının Hesabı ve Uygulanması.....	1351
V. ŞİKÂYETTEN VAZGEÇME.....	1351
A. Genel Olarak	1351
B. Şikâyetten Feragat	1354
C. Şikâyetten Vazgeçme.....	1355
VI. ÖNÖDEME.....	1359
A. Genel Olarak	1359
B. Önödemenin Şartları, Usulü ve Sonuçları	1362
BİBLİYOGRAFYA.....	1369